

EGLUTÉ

KOVAS * 2002 * MARCH

VOL 53/NR. 3

EGLUTĖ

KOVAS / MARCH / 2002 VOL 53 / NR. 3

PRIE EGLUTĖS SUŠIRINKO:

Minime kovo 11
Taip žydi laisvė....1

Pasakų senelės pasakos
Velykų pyragai...2
Kuodukės margutis...4
Vaikų velykos...5

Vaikų kūryba
Kalbos gynėjai...20
Laisvės pasiuntinys...21
Ką širdelėje slepi?...24
Žiema...25
Linksmoji žiema...25
Ponas Kanalas ir dingęs
televizorius...26
Stebuklingas vanduo...28

Galvosūkiai...33

Senolio padavimai,
legendos, istorijos
Platelių ežero paslaptis...7
Verba muša, ne aš mušu...10
Pranigau Velykę...13
Velykų papročiai...14
Šventasis karalaitis...17

Žiniukas su pasaulio įdomybėmis
Ar žinai?...31
Ežys...32

EGLUTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Išėina 10 numerių per metus; prenumerata - 15 US dol., į Lietuvą ir kitus kraštus - 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taiso ir tvarko savo nuožiūra.

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo taryba

REDAKTORĖ: Aušra Spitrienė

Dėkojame dailininkams Tomui Kirvaičiui, Dainai ir Viktorui Paulauskams, už pagalbą piešiniais.

ADMINISTRACIJA, MAKETAVIMAS, SPAUSDINIMAS: Ričardo spaustuvė. tel.: 708-430-1911

EGLUTĖ (USPS 169-200) a magazine for children in Lithuanian language. Published monthly except July and August. Yearly subscription \$15.00 single copy \$1.50, to Lithuania and other countries. \$20.00 (USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 8812 W. 103 rd. St., Palos Hills, IL 60465. Second class postage paid at Lackport, IL 60441. Postmaster send address corrections to: Eglute Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 8812 W. 103 rd. St., Palos Hills, IL 60465.

1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji

Taryba nutarė ir iškilmingai paskelbė, kad atstato
1940 m. svetimos jėgos panaikintą Lietuvos valstybės
suverenių galių vykdymą ir Lietuva nuo šiol vėl yra

NEPRIKLAUSOMA VALSTYBĖ.

Taip žydi laisvė

Aš iškeliu trispalvę –
Ryškiom spalvom ji žydi.
Stengiuos aukštai iškelti,
Nors dar esu mažytė.

Geltonai žalios pievos
Pavasari pražysta...
raudona saulė – vėjas
Ir džiaugsmas, ir vaikystė.

Lyg baltas debesėlis
Padangėj plaukia Vytis:
Tą kardą jis iškėlė,
Kad Laisvę pasivytų.

Jis niekam negrasina,
Tik saugo mūsų žemę,
Tik saugo jis Tėvynę
Ir lietuvių mano.

Aš iškeliu trispalvę,
Lietuviškąjį Vytį,
Gražiausios žemės spalvos
Virš mūsų krašto žydi.

*Zenona Jurevičiūtė
Karaliaučius*

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

Zitos Sodeikienės piešinys

Iš avelių debesų
Vėjo siūlu vilnoniu,
Mezga pasaką senelė,
Deda pasakų skrynelėn.
Atsisėsk ir paskaityk
Pasakų šalin sugrįžk.

Velykų pyragai pašaKa

Vieną rytą genys pasibeldė į pelėdos duris ir iškilmingai pranešė:

- Genių telegrafas perdavė skubią telegramą:
“Artėja Velykos”.

Pelėda labai sunerimo. Velykos didelė šventė.

-Ką darysim? – paklausė genys. – Kaip tas Velykas pasitiksime?

Pelėda susimąstė. Kiek pagalvojusi, ji susirado akinius, užsidėjo juos ir atsivertė išminties knygą. Toje knygoje buvo daugybė naudingų ir labai protingų patarimų. Visą dieną pelėda skaitė, o susijaudinęs genys šokinėjo nuo šakelės ant šakelės, retkarčiais pabarbendamas į seno ąžuolo kamieną.

-Ką gi darysim, pelėda? – nekantravo genys.

Pelėda baigė skaityti. Ji nusiėmė akinius ir tarė:

-Išminties knygoje parašyta, kad Velykas geriausia sutikti gerais darbais. Aš pagalvojau, kad mums į pagalbą reikėtų pasikviesti kiškus.

- Kiškus?! – labai nustebo genys.

Matai, kad pasakose būna daug visokių gražių, senoviškų ir nevisai suprantamų žodžių. Bet nenusimink - Senelė tau paaiškins.

Telegrafas

-tai toks aparatas kur laiškus vielomis siuntinėja.

Telegrama

- skubus o kartais ir net labai skubus laiškas.

Išminties knyga

- visos knygos išmintingos, o išmintingiausios - kurios turi daug gražių paveikslėlių.

Pabarbenti

- tai balodoti tik labai tyliai, nes garsiai barbendamas ką nors pažadinsi ar įdomią pasaką sutrukdysi skaityti.

Paprotys

- koks nors labai gražus dalykas, nuo senovės priprastas visiems daryti.

Marginti

- tai labai gražiai Velykinius kiaušinius paišyti.

Cinamonas ir vanilė

- labai skaniai kvepia ir pyragai gardesni būna.

Kraitelė

- tai toks krepšys kurį dar žiloje senoveje žmonės pinti išmoko.

- Taip, kiškius, - toliau kalbėjo pelėda. – Mat kadaise buvo toks paprotys: kiškiai kepdavo labai gardžius pyragus ir Velykų rytą jais kvepėdavo visas miškas...

-Vadinasi, kepsim pyragus? – Negalėjo atsistebėti genys. – O aš visada maniau, kad reikėtų marginti kiaušinius...

- Teisingai, geny, - nuramino ją pelėda. – Kiaušinių reikia, bet ir pyragai per Velykas labai reikalingi. Todėl ir sakau: reikia mums kiškių pagalbos! Juk motutė kiškienė – geriausia šeimininkė visoje girioje. Primarginsim kiaušinių, prikepsim pyragų – tegu ryte atėjusios Velykos jomis pasidžiaugs, - ir padalysim juos vaikams. Tai ir bus mūsų geras darbas!

Ir pelėda su geniu nuskrido ieškoti kiškienės.

Išaušo Velykų rytas. Visa giria kvepėjo cinamonu ir vanile. Girios gyventojai labai stebėjosi: iš kur toks gardus kvapas?

- Velykos taip kvepia, - pasakojo visiems genys.

Vaikai, pabudę iš miego, rado pilnas kraiteles margašonių kiaušinių, o noseles maloniai kuteno garuojančių pyragų kvapas. Mamytės aiškino: - tai kiškio pyragai. Juk šiandien – Velykos!

Nuspalvink
Velykinius pašto
ženklukus. Po to
gali išsikirpti ir
ant savo Velykų
sveikinimo
priklijuoti.

Kakariekū

- seniai seniai,
kai laikrodžių
dar nebuvo, visi
gaidžiai susitarė
taip saulę iš ryto
šaukti.

Kedenti

- plunksnas
gražiai
susiglostyti,
panašiai kaip
jūs vaikai iš ryto
šukuotis turite.

Neplyšauk

- tai reiškia
garsiai nešauk,
nes kiti gal dar
miegoti nori.

KUODUKĖS MARGUTIS

PaSaKa

Aušo šventų Velykų rytas.

- Kakariekū, - skardžiu balsu užgiedojo gaidys.

- Kakariekūūū, - dar kartelį pakartojo.

Vištos sukruto, sukruto, plunksnas kedenti pradėjo. Tik viena Kuodukė užsisvajojusi tupėjo ir į nieką nekreipė dėmesio. Po kurio laiko prie jos priėjo gaidys ir paklausė:

- Kas tau? Gal negirdėjai mano skardžiojo "kakariekū"?

- Girdėjau, - tyliai atsiliepė ši, - girdėjau, bet, būk geras, daugiau neplyšauk. Tuoju pasaulį išvys pirmasis

mano kiaušinis, netrukdyk jam.

- Aaa, supratingai pakraipė galvą gaidys ir nuėjo.

Po kurio laiko Kuodukė atsistojo. Visos vištos ir gaidys atėjo pažiūrėti jos pirmojo kiaušinuko.

- O čia tai bent! – Nustebęs tarė gaidys. Pirmą kartą matau tokį gražų kiaušinį!

O jis iš tikrųjų buvo be galo gražus, spalvotas, margas. Tokie kiaušiniai būna tik per šv. Velykas, o kadangi tokius nepaprastus kiaušinukus vištos padeda labai retai, tai Velykoms žmonės patys juos gražiai išmargina ir vadina juos margučiais.

Kačiukai

- čia ne tie kur
po kambarius
laksto, murkia ir
garžiom
uodegom
mosikuoja. Šitie
ant medžio šakų
pavasarij auga.
Tokie pūkuoti -
į tikrus kačiukus
panašūs.

Dūzgia

- taip bitės tarp
savęs kalba kai
medų avilin
neša.

Klojimas

- senas namas,
bet ne žmonėms
gyventi o šieną
gyvuliams
laikyti.

Sumirkusius batus

- šlapius, turbūt į
balą žaisdamas
įlipo.

VaiKų VelyKos **Vytautas DVARČIONIS**

Po šv. Velykų praėjo lygiai savaitė. Atvelykis,
arba vaikų Velykos.

Jau tikras pavasaris. Visu smagumu žydi kačiukai.
Pageltusiuose jų žieduose dūzgia bitės. Pabaliuose
kurkia varlės.

Virš dirvono džiaugiasi pempė: "Gyvi! Gyvi!"

Džiaugiasi ir vaikai. Kad po šv. Velykų dar labiau
sušilo, kad krepšeliuose margučių dar liko. Galima
vėl susibėgti už klojimo, ant aukštumėlės, kuri jau visai
pradžiūvusi ir gražiai bežaliuojanti. Per vaikų Velykas
vaikams juk nevalia namie tupėti.

O vaikų kaip žvirblių. Ir kiekvienas su savais
margučiais. Tomas jų atsinešė septynis, Adomukas -
keturis, Rytis su Eglute - vienuolika, Kostas - šešis. Ir
dar jis atsinešė beržo tošį margučiams ridinėti. Tą
pačią, kaip ir aną sekmadienį, per Velykas. Beridinėjant
margučius, visai įsidienoja. Kostas (jis vyriausias)
nusiauna kojas ir užmauna sumirkusius batus ant
dviejų į žemę įsmeigtų pagaikščių. Tegul džiūsta
saulėje.

Kosto pavyzdžiu paseka ir kiti vaikai.

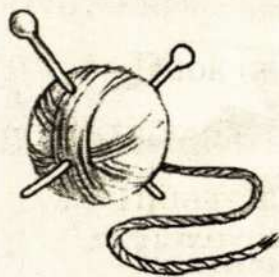
-Tu, Adomai, apsiauk! - griežtai sako Kostas.

-Kodėl? - klausia Adomukas.

-Tau negalima basam. Tau nosis teka!

Adomėlis išsipučia nosį ir nė negalvoja apsiauti.

Vaikams jau visai neberūpi margučiai. Visi
bėgioja, šokinėja lyg užvesti. Nors kojos raudonos kaip

žasiokų.

Bešūkaudami ir besistumdydami nė nepastebi, kaip už nugaros slėpdama rykštę atslenka Adomuko močiutė. Ji vis dar žiemą buria, su veltiniais ir stora vilnone skara apsigobusi vaikšto.

- Ak jūs, žalčiokai! Greičiau apsiaukit! O gal susirgt norit?

Ir jau rykštele mosuoja.

Bet vaikai čiumpa savo batelius ir išbėgioja kaip kurapkiokai.

Kiek legendų, padavimų
Mūs senoliai vis dar žino.
Buvo tai labai senai,
Kai gyveno milžinai,
Laumės gelsvą kasą pynė
Iš tautosakos lobyno.

PLATELIŲ ežero PASLAPTIS (tęsinys)

Grafo baudžiauninkų susirinko minių minios ir visus ežero krantus su kibirais apstojo. Kiti jau kasė žemes ir plūkė pylimus, už kurių tijūnų (tijūnas – dvaro prižiūrėtojas) nurodymu turėjo vandenį pilti.

- O kas ten per triukšmas? – paklausė senas grafas tijūną, išgirdęs viename ežero krante žmonių bruzdėjimą,

- Ten, šviesiausias pone, tavo tarno skenduolio Gervazo motina savo sūnų aprauda ir iš sielvarto plėšosi.

- Duok jai dešimtį dukatų ir atleisk šią dieną iš darbo, - paliepė grafas tijūnui ir padavė jam dešimtį dukatų.

Tijūnas nusiyrė į krantą ir po valandėlės sugrįžęs pranešė:

- Neima, jūsų šviesybe. - Ir gražino grafui tą dešimtį dukatų.

- Ar jai dar maža?! - susiraukė grafas. - Mužikus aš perku ir parduodu po penkis dukatus! O jei ji nenori priimti mano malonės,

Senolis girdėjo - jūs
irgi paklausykit ir
kitiems pasakykit ko
liaudies išmintis moko.
PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI

*Aklam kelio neparodysi,
kvailam proto neįkrėsi.*

Alkanam ir duona kvepia.

*Amžiną bėdą velnias
išgalvojo, amžiną laimę
žmogus išsvajojo.*

Pilis kur grafai ir kitokie
didžiūnai gyvena.

tai įkrėsk jai šimtą rykščių.

- Palauk, tėve, aš pati noriu su ja pasikalbėti, - paprašė grafaitė tėvą ir savo baltuoju laiveliu nusiyrė į krantą.

- Tai kiek tu nori už savo sūnų? - paklausė grafaitė skausmo parblokštą motiną.

- Aš noriu, kad jūsų didžiūnų ponų veislė amžiu amžiams iš šios padangės išnyktų ir kad jūsų čia daugiau nė kvapo nebeliktų, atsakė jai pagiežos apimta motina.

- Kaip tu drįsti?! - sugniaužė savo kumštelius baltarankė grafaitė ir sukando dantis.

- Grafaite, tu ne grafaitė, o ežero ragana! Tu ir mano sūnų savo burtais užkerėjai! Tavo balti veideliai ir žalsvos akys, bet sąžinė juoda kaip pečiadengtė (krosnies dangtis), O protas bukas kaip kumelės: kumelkakte tu!

- Pridėkite jai šimtą rykščių ir nuo manęs!
- paliepė grafaitė tijūnui, sėdo į savo baltąjį laivelį ir sugrįžo atgal į salą.

Budeliai ir tijūnai sugriebė nelaimingą moteriškę už parankių, įmetė į laivelį ir nusiyrė su ja į Pliksalį, kuriame plakdavo plikai išrengtus žmones. Bet nelaimingoji moteriškė, nė šimto rykščių nepakėlus, amžinai užmerkė akis.

PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI

*Ant svetimos duonos ir
pelė moka
šeimininkauti.*

*Ar avinas ausį užmynė,
kad negirdi?*

*Atrodo kaip šuo be
uodegos.*

*Balta duona greitai
nusibosta, o juoda
niekados.*

Pasipiktinę baudžiauninkai metė kibirus, sviedė ežeran kastuvus, pagrasė kumščiais salos rūmams ir, pirmą kartą pasipriešinę savo ponui ir jo tijūnams, išsiskirstė į namus. Grafas siuto, šėlo, plūdo savo tijūnus, bet daryti nebuvo kas - visus negi nubausi.

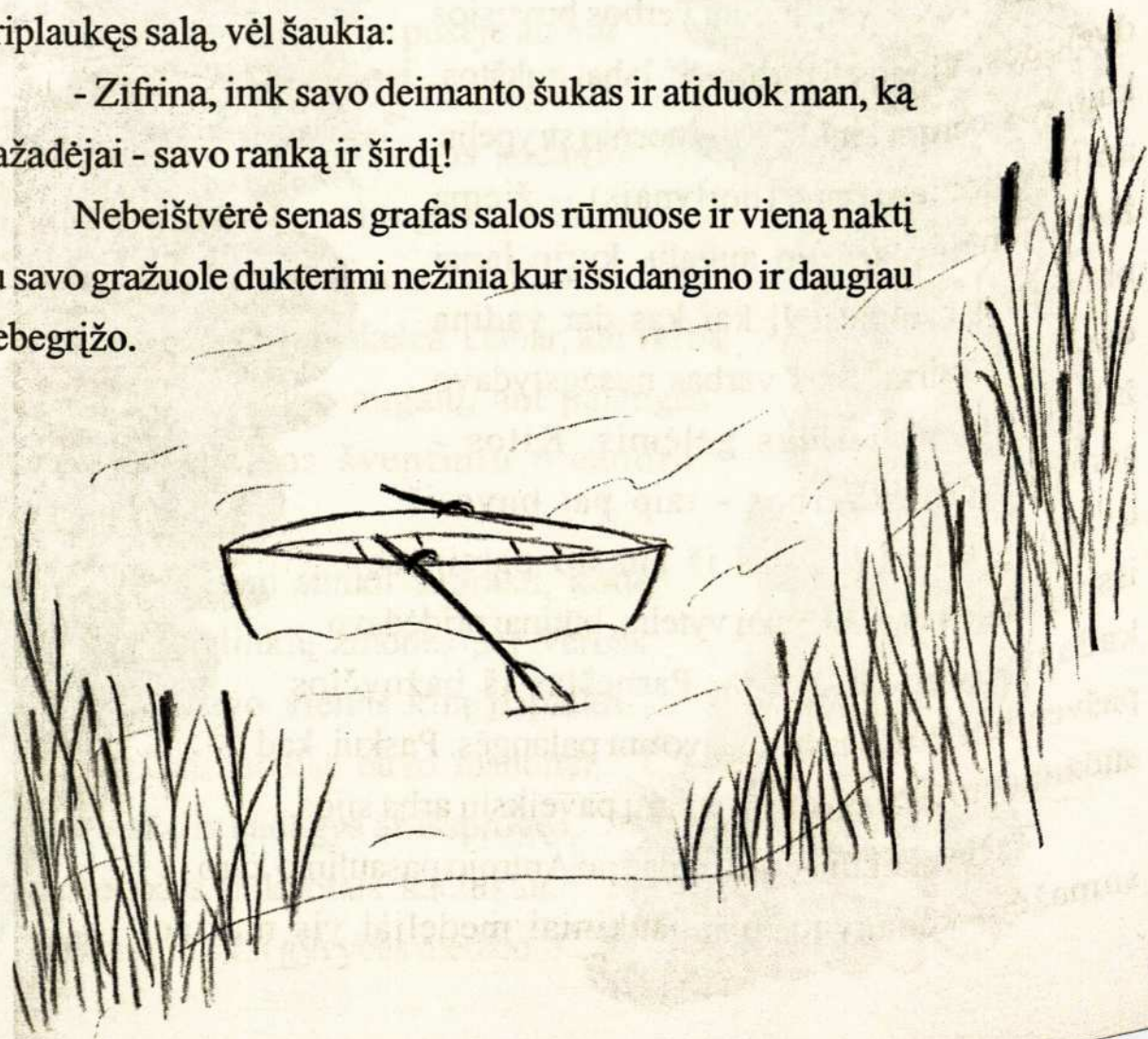
Ir kitą naktį išgirdo grafaitė salos pakrantėje skenduolio šauksmą:

- Zifrina, imk savo deimanto šukas ir atiduok man, ką pažadėjai - savo ranką ir širdį!

Ir taip kas naktį, kas naktį... Jau iš pat vakaro salos pakrantėse pradeda bailiai šnibždėtis švendrės, krūpčioti ajerai, linguoti meldai, į vidunaktį pakyla vėjas, bangų skiauterėmis pasišiausia ežeras, ir, kai visai sutemsta, skenduolis Gervazas vėl atblizguoja su grafaitės šukomis ir, priplaukęs salą, vėl šaukia:

- Zifrina, imk savo deimanto šukas ir atiduok man, ką pažadėjai - savo ranką ir širdį!

Nebeištvėrė senas grafas salos rūmuose ir vieną naktį su savo gražuole dukterimi nežinia kur išsidangino ir daugiau nebegrižo.

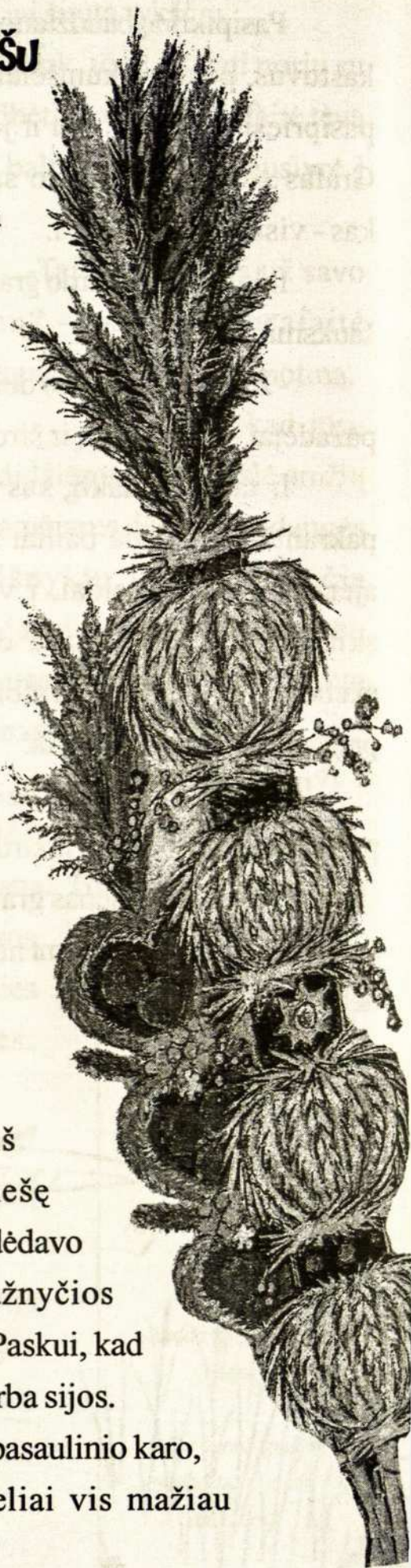
Verba MUŠa, Ne aŠ MUŠu

Regina Merkienė

Ankstyvą pavasarį drauge su pirmąja žaluma ateina Verbų šventė, skelbianti, kad liūdnos gavėnios dienos eina į pabaigą. Svarbiausias jos ženklas - iš keleto augalų surišta žalia šluotelė. Be jos į bažnyčią neisi, be jos ir namo negrįši. Prieš gerą pusšimtį metų visoje Lietuvoje tą šluotelę laikė namie nuo Verbų iki Verbų ir, tik naująją parsinešę, senąją kaip šventenybę ugnelei atidavė.

Punsko apylinkėse, kaip pasakojo čia gimusieji XX a. pr., seniau verbos buvusios dvejopos. Vienos – dirbtinės, labai aukštos, kaip vokiečių ar lenkų. Tai gluosnio strypelis, apipintas žiemėmis (berlynais) – žiemą žaliuojančiu darželio augalu, kurio lapai panašūs į bruknės. Jį kai kas dar vadina darželine mirta. Šias verbas nusagstydavo žibulinio popieriaus gėlėmis. Kitos - senoviškesnės verbos - taip pat buvo iš dvejopų augalų. Joms iš anksto parsinešę išsisprogdindavo kačiukų vytelių, būtinai pridėdavo kadagio (ėglio) šakelių. Parneštas iš bažnyčios pašventintas verbas padėdavo ant palangės. Paskui, kad sudžiūtų, užkišdavo už šventųjų paveikslų arba sijos.

Tačiau laikui bėgant, ypač po Antrojo pasaulinio karo, sumažėjo kadagynų, o ir laukiniai medeliai vis mažiau

bevertinami. XX a. antrojoje pusėje vietoj kadagio dedama lyg ir gražesnio, švelnesnio naminio kukmedžio, pagražinimui pridedama žydinčių kambarinių gėlių. Labiausiai mėgiamas oleandras. Įdomu, kad panašiai verbos pasikeitė ne tik Suvalkijoje, bet ir kitose Lietuvos vietose, ypač Vidurio Lietuvoje.

Seniau beveik visoje Lietuvoje, taip pat ir Punsko apylinkėse, manyta, kad verba yra pati geriausia apsauga nuo perkūnijos trenksmo. 1916 m. gimusi Anelė Grabauskienė iš Ožkinių kaimo netgi teigė, kad visai nesvarbu, iš kokių žolynų jinai padaryta. Svarbu, kad ji Verbų dieną būtų pašventinta.

XX a. pirmojoje pusėje audrai kylant žmonės tikėjosi išvengti gaisro smilkydami namus Verbos kadagio dūmais ir ant palangės dėdami sukryžiuotas šventintas žilvičio ar kito gluosninio augalo šakeles. Dabar, kai verba daroma iš kitokių augalų, ant palangės sukryžiuojamos šventinto oleandro šakelės.

Šiandien sunku suprasti, kodėl Punsko apylinkių žmonės per Verbas taip norėdavo vienas kitą paplakti verba. Gal kadaise buvo manoma, kad visžalis kadagys ar išsprogęs, pasipuošęs pūkuotais kačiukais karklas yra tarsi gyvybės medžio

šakelės. Sukirtai jomis žiemos šalčius ir gavėnios pasninkus iškentusiam, suvargusiam žmogui, ir atbudo jo vitalinės jėgos, sugrįžo stiprybė ir sveikata. Argi maža pasakų esame girdėję apie žuvusius karžygius, kurie atgijo paliesti stebuklingąja šakele? Gali būti ir kitaip: plakimas verba yra liekana senovinio krikščioniško papročio, kai žmonės Kristaus kančios atminimui per Didžiąją Velykų savaitę marindavo ir plakdavo savo kūną, taip stengdamiesi parodyti Jam savo meilę ir atsidavimą.

XX a. verba visus namus sukelia ant kojų. Iš ankstauro ryto kas pirmasis išsirisdavo iš lovos - mažas ar senas – nuplakedavo gulintuosius verba sakydamas: "Verba muša, ne aš mušu. Už savaitės ir Velykos". Jauni vyrai, sugrįždami iš bažnyčios, vienas kitam verbele paliesdavo petį. Suduodavo sutiktoms pažįstamoms merginoms, taip parodydami savo dėmesį ir palankumą. Kad ir kaip skaudžiai per blauzdas uždroždavo, nė viena dėl to nesupykdavo.

Vyskupo Motiejaus Valančiaus laikais Lietuvos šiaurėje po verbų pamaldų vaikinai šmaikščiomis karklų vytelėmis gerai iškaršdavo vienas kitam kailį, tačiau mūsų dienų šis ir daugelis kitų papročių taip pat nebepasiekė. Verbų šventė ir pačios verbos kuo toliau, tuo labiau prarado savo senovinius bruožus: šventinamus augalus – kadagius, plakimą jais visų namiškių, kurie nesuskubo laiku atsikelti, tikėjimą, kad verba apsaugos namus nuo perkūnijos ir nelaimių.

Šiomet per Verbų šventę vėl lietuvių rankose sužaliuos gražios verbos, skelbiančios apie garbingąjį Kristaus įžengimą į Jeruzalę, vėl jos papuoš namus, o gal nuskambės ir žodžiai "ne aš mušu", susiedami nematomaiais saitais dabartinę kartą su jau išėjusiais, kurių paliktas gražias tradicijas verta gerbti ir saugoti.

Pramigau Velykė...

Vytautas Rudokas

Aš sapnuoju, kaip kiškienė
Duoda po margutį
Į abi rankas po vieną,
Tik nenori budint.

Sako, po lukštu sidabras,
Rasi ten ir aukso.
Jei gerus darysi darbus,
Didelis užaugs.

Atsikėlęs klausiu mamą,
Kiek dienų dar likę?
Ir kada į mūsų namą
Atkeliaus Velykė?

Vėl kiškienę susapnuoju,
Kaip mane aplanko.
Man iš tolo pamosuoja,
Kai žiūriu pro langą...

Pabundu, o ant palangės
Grazūs du margučiai...
Pramigau! Velykė lankės!
Ak, jei matęs būčiau!

Ir kiti vaikučiai sakė:
“Pramigau kaip sykis...”
Niekam dar nebuvo tekę
Susitikt Velykės...

Velykų papročiai

ELVYRA DULAITIENĖ

Pasidaryk
pats

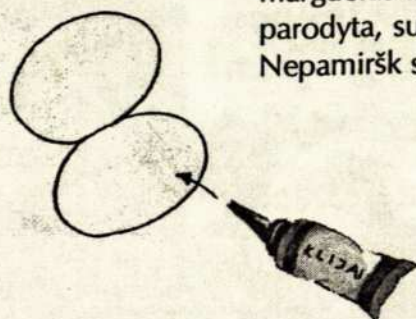
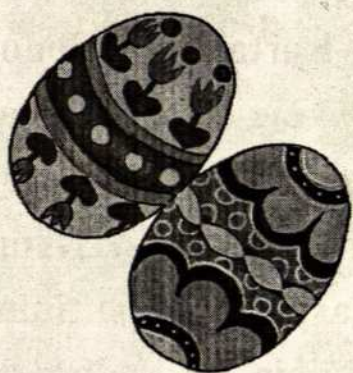
1

Nusipiešk daug kiaušinių, išmargink. Į adatą įsiverk
gražų spalvotą siūlą kaip parodyta ir gali pasidaryti savo
margučių vėrinį namams papuošti.

Maži vaikai gaudavo iš Velykės kiaušinių. Jie būdavo padėti Velykų rytą ant lango arba lovelėje prie pagalvėlės. Vaikai, Velykų rytą pabudę, tuoj žiūri, ar jau buvo Velykė. Kai pamato įvairiai nudažytus kiaušinius, pasiima ir vėl bėga į lovelę. Džiaugsmui nebūna galo.

Apie Velykę vaikai įvairių pasakojimų žino. Velykė yra gera gera senutė, kuri pamiškėje dažo kiaušinius. Kiti sakydavo, kad Velykė primerkia visokių žolelių, samanėlių ir pakrūmėje dažo kiaušinius, kad kiškiukai padeda jai dažyti, kad jie parūpina malkų ir verda kiaušinius. Velykė nudažytus kiaušinius sudedanti į vežimėlį ir vežanti geriems vaikams. Vežimėlį traukia kiškiukai. Velykės botagėlis - iš saulės spindulių.

Jeigu nori kad vėrinys dar gražiau atrodytų, nupiešk margučius iš dviejų pusių, kaip parodyta, sulenk ir suklijuok. Nepamiršk siūlo per vidurį.

Vienoj šeimoj mažas berniukas buvo pripratęs keiktis. Dar kaip reikiant kalbėti nemokėjo, kai pykdavo, tai tuoj ir murmėdavo keiksmažodžius. Motutė jį pabardavo, ir kartais palupdavo, bet niekas nepadėjo. Tada motutė jam pasakė:

- Matysi, kad toks esi keiksmininkas, Velykė kiaušinių tau nepadės.

Velykų rytą tas berniukas pabudęs žiūri – padėtas vienas kiaušinis, ir tas negražus, juodas. Jis murmeldamas sako :

- Kam toks negražus kiaušinis, ne taip kaip kitų. Motina jam tarė:

- Užtat, kad tu keikies, matyt, šitą kiaušinį padėjo velnias. Tikrai negražus ir dar medinis.

Nuo to karto berniukas paliovė keiktis.

Kartą vienoje
apylinkėje vaikai pamatė
Velykė. Velykė ėjo per laukus,
graži, apsitačiusi
margaspalviais tautiniais
drabužiais, su karūna ant
galvos. Nuo karūnos per
nugarą driekėsi įvairiaspalviai

kaspiniai ir

plevėsavo

pavėjui. Velykė nešėsi pintinėle. Vaikai tuoj
ją pažino ir džiaugsmingai šaukė: “Ateina
Velykė, ateina!” Jos pintinėle buvo
apipinta žalumynais, iškaišyta margom
gėlytėm ir pilna dažytų įvairiaspalvių
kiaušinių.

Velykė aplankė visus tos
apylinkės vaikučius ir visiems davė
kiaušinių. Kiekviena motina, dėkinga
Velykei, ją palydėdavo iki pat lauko
durų ir į jos pintinėle įdėdavo dažytų
kiaušinių. Taip Velykė, lankydama
vaikus, nepristigo kiaušinių. O jau
visiems džiaugsmo buvo kiek gana.

Ar žinai, ar matei kaip
Velykė pasirėdžius.
Nuspalvok ir pamatysi, kieme sutikęs pažinsi.

Šventas Kazimieras

Šventasis Karalaitis

Ant žalių Panerio kalnų stovi senas šimtabokštis miestas. Tai Vilnius – kunigaikščių sostinė. Tame mieste, šimtuose bokštų suskamba šimtai varpų. Žmonės sustoja ir klausosi to auksinio bokštų dainavimo, vienas už kitą gražesnis, vienas už kitą skambesnis. Bet pats galingiausias, pats skambiausias balsas plaukia iš katedros bokšto. Tos katedros požemiuose palaidoti mūsų garsieji

kunigaikščiai, o viename jos kampe, puošnioj koplyčioj iškeltas virš altoriaus sidabriname karste miega jaunas karalaitis – šventasis Kazimieras.

Jis gimė 1458 m. spalio mėn. 3 dieną Lenkijos to meto sostinėje Krokuvoje. Nors šv. Kazimieras gimė ir užaugo Lenkijoje, tačiau savo gyslose neturėjo nė lašo lenkiško kraujo. Iš tėvo pusės jis yra grynas lietuvis, didžiųjų mūsų kunigaikščių sūnus. Jį tik kelios kartos teskiria nuo Vilniaus įkūrėjo Gedimino. Štai tokia yra šv. Kazimiero giminystės eilė: jo tėvas – Kazimieras, senelis – Jogaila, pirmas prosenelis – Algirdas, antrasis prosenelis – Gediminas. Vytautas yra šv. Kazimiero senelio pusbrolis.

Visi vaikai moka gražiai
piešti. Taip Lietuvos
senovę vaizduoja
Kovas Lapšys.

O tu nuspalvink
ir savo nupiešk.

Šventojo tėvas buvo Didysis Lietuvos kunigaikštis ir Lenkijos karalius. Jo motina buvo Elzbieta Habsburgaitė, Austrijos hercogo ir vokiečių imperatoriaus Albrechto II duktė. Ir tėvas ir motina norėjo, kad visi vaikai užimtų karališkus sostus. Todėl keturi šv. Kazimiero broliai vienas po kito susėdo į Vengrijos, Čekijos, Lenkijos ir Lietuvos sostus. Penktasis buvo kardinolas. Tik vienas Kazimieras nemėgo ir nesiekė karališkos garbės. Iš pat jaunų dienų jis pasižymėjo dideliu pamaldumu. Gyvendamas karaliaus rūmuose buvo apsuptas puotų triukšmo ir prabangos. Tačiau viso to nemėgo. Ne sykį nejučiom pakildavo nuo stalo, palikdavo užiančią draugiją, ir pasitraukdavo į nuošalų kambarį ir meldavosi. Po puošniais karališko atlaso rūbais vilkėjo šiurkščius ašutinius marškinius, o paaukuotas kurpaites pripildavo žvirgždo.

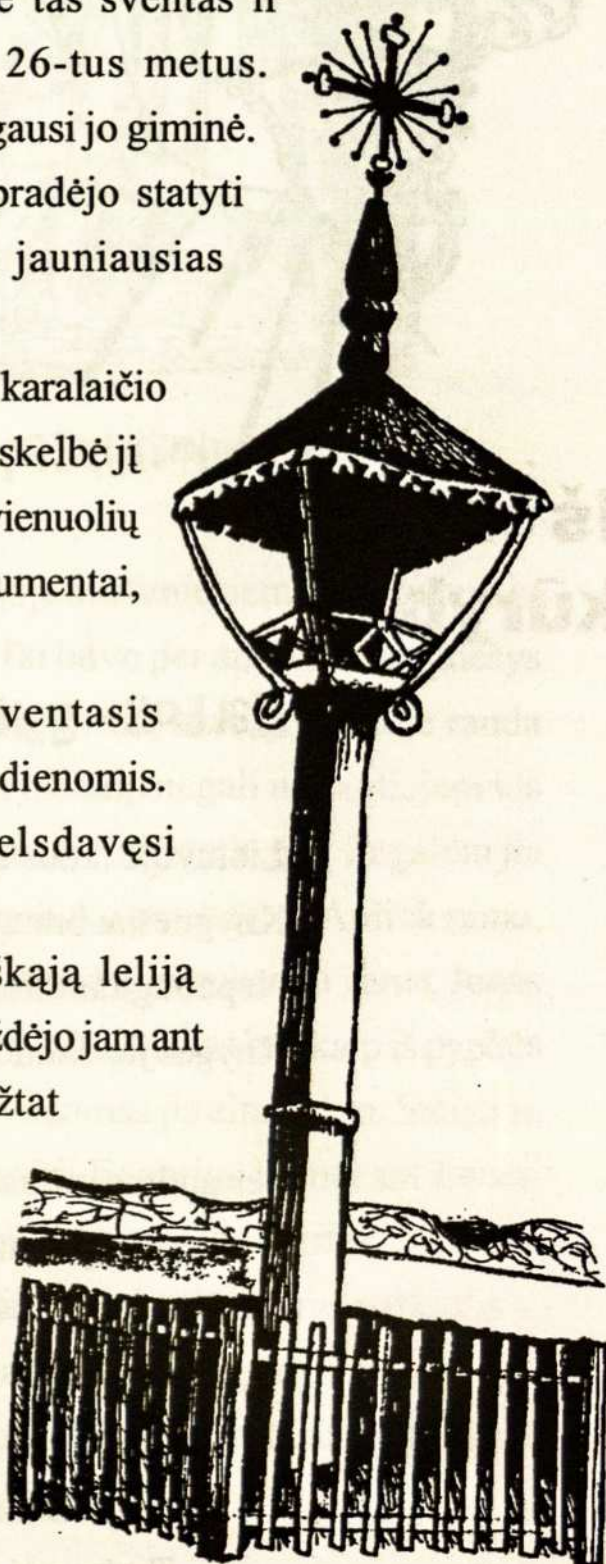
Eidamas 24 metus šv. Kazimieras su tėvu atvyko į Lietuvą, į Vilnių. Jis džiaugėsi Vilniaus ramybe, kuri buvo tokia miela po Krokuvos triukšmo. Karalaitis čia pagarsėjo labdarybe – vargšų ir nelaimingųjų globa. Senasis mūsų kunigaikščių miestas šventojo yra skersai išilgai išvaikščiotas. Jį pažino visi – turtingi ir vargšai. Vargšai jį mylėjo, turtuoliai jo bijojo. Tačiau karalaičio sveikata buvo silpna. Jis pastebimai menkėjo. Mirė tas šventas ir skaistus karalaitis eidamas 26-tus metus. Palaidojo jį raudodami tėvai ir gausi jo giminė. Prie Vilniaus katedros tėvas pradėjo statyti atskirą koplyčią. Ją pabaigė jauniausias šventojo brolis Zigmantas.

Nepraėjus nei 40 metų po karalaičio mirties popiežius Leonas X – paskelbė jį palaimintuoju, o dar po 80 metų vienuolių jėzuitų rūpesčiu parvežami dokumentai, skelbia Kazimierą šventuoju.

Legenda sako, kad šventasis padėdavęs Lietuvai sunkiomis dienomis. Žmonės prie jo karsto meldavęsi prašydami pagalbos.

Mirtis nuskynė karališkąją leliją pačiame žydėjime. Likimas neuždėjo jam ant galvos karališkojo vainiko, užtat apdovanojo šventojo garbe. Per jį Lietuvos vardas ir mūsų didžiųjų kunigaikščių giminė žinoma visame katalikiškame pasaulyje.

VIKTORAS ŠIMATIS

Mieli vaikai, turbūt dažnai leidžiate laisvalaikį su knyga rankose. Tai nuostabus draugas, kuris visada šalia ir niekad neleidžia nuobodžiauti.

Iš mūsų kūrybos

Tereikia ištiesti ranką į knygų lentyną ar nubėgti į biblioteką. O juk carinės Rusijos priespaudos metais, kai buvo uždraustas lietuviškas raštas, knygnešiai rizikavo savo gyvybe ir laisve, kad Lietuvą pasiektų lietuviška spauda. Tad prisiminkime jų pasiaukojimą ir paskaitykite ką apie knygnešius rašo jūsų bendraamžiai.

Kalbos gynėjai

Lietuvoje draustą raštą
Knygnešiai brangino,
Nepabūgdami žandarų,
Knygas jie dalino.

Per audras, pūgas, per vėją
Jie knygas gabeno.
Knygnešiai – geri gynėjai
Mūs kalbos nuo seno.

Skaistė Zabarauskaitė

Trakų raj. Pakalniškių prad. mokykla

Laisvės pasiuntinys

Pasienio giria. Neramu joje svetimiesiems, saugu nuo jų besislapstantiems lietuviams. Tai buvo per amžius. Knygnešys Jonas Kinčiulis tą gerai žino: ne pirmą kartą jis girioje randa prieglobstį. Bet šiandien Jonas niekaip negali užmigti, jam vis vaidenasi, jog štai ateina žandarai ir nusiveda jį... Pagaliau jis užmigo. Kai atbudo, saulė dar nebuvo patekėjusi. Aplink ramu, tylu. Tik retkarčiais sukukuoja gegutė arba sukarksi varna. Jonas galvoja: tereikia pereiti sieną, ir paskui viskas bus kaip iš pypkės – ten laukia draugai... taip galvodamas jis eina tolyn. Staiga jo mintis išblaško pasigirdę žingsniai. Jis greitai krenta ant žemės. Netrukus pamato caro žandarą. Tas visiškai girtas. “Na šitą sutvarkysime tyliai ir ramiai, žinos, kaip po miškus valkiotis”.

Kai tik žandaras priėjo arčiau, Jonas kaip lūšis puolė iš krūmų ir užvirto ant jo. Po minutės Jonas buvo su nauja apranga. Dabar per sieną pereiti bus lengviau...

Staiga pasigirdo šūviai. Kulkos pralėkė pro šalį. Jonas susiėmė už galvos: “Žioplys, juk pamiršau, kad kur vyresnysis, ten ir kareiviai...”

Jis šoko bėgti. Žandarai – vytis. Bėgliui trukdė maišas, o kareiviams ginklai. Bebėgant Jonui šovė puiki mintis. Jis pasuko pelkių link. Suruoš kareiviams staigmeną...

Jonas buvęs kareivis. Paskui tapo knygnešiu. Jis gimė ir gyveno šiose vietose, todėl puikiai pažinojo visus kelius. tačiau balsai vis artėjo. Driokstelėjo šūvis. Joną nusmelkė skausmas – pataikė į ranką...

Pagaliau pribėgo pelkę. Tik jis žinojo, jog tai pelkė, tik jis žinojo taką per ją. Jis perbėgo pelkę ir stabtelėjo.

Iš miško išniro dešimt vijikų. Jie kaip susitarę puolė prie knygnešio, kurį teskyrė pelkė, atrodanti kaip žydinti pieva. Kareivių batai pradėjo klimpti, jie vos ne vos juos ištraukdavo, bet bandė vytis toliau. Kai susigriebė, jau buvo vėlu. Visi pradėjo grimzti. Kai kas bandė kapanotis, tačiau veltui.

Iki pasienio Jonas nuėjo be nuotykių. Pasienį saugojo žandarai.

“Na ir šį kartą gal kaip nors išsisuksiu”.

Ir išsisuko. Jį praleido kaip žandarų vyresnįjį. Laimingai perėjęs sieną, Jonas atsiduso: “Svarbiausia padaryta, dabar belieka surasti draugus. Aišku prieš tai persirengti”.

Palindęs po medžiu, jis tris kartus sukukavo. Po kelių sekundžių kažkas keturis kartus švilptelėjo. Jonas nuėjo į tą pusę. Netrukus jis pastebėjo keturis vyrus. Tai buvo Mindaugas, Petras, Augustas ir Vytautas. Susitikę, pasiglėbesčiavę, jie patraukė toliau.

Paėję keletą kilometrų, išvydo kaimą.

- Čia geri žmonės, prašneko Vytautas. – Galėsime

apsistoti nakvynės.

Priėję artimiausią sodybą, jie pažvelgė pro trobos langą. Pirkioje dar degė šviesa. Senyva moteris nuo stalo kraustė indus. Jie pasibeldė. Moteris krūptelėjo ir išgąstingai šūktelėjo:

- Kas ten?

- Savi.

Pernakvoję kitą dieną nusprendė keliauti mišku, o ne upelio pakrante. Upe gali plaukioti žandarų valtys. O miške jau kitas reikalas. Jonas sudarė planą. Iš pat ryto parodė jį savo draugams. Šeimininkė siūlė dar pabūti, pailsėti, tačiau vyrai atsisakė. Ir išėjo. Pačiu laiku, nes greitai įsibrovė žandarai.

Tuo tarpu Jonas su draugais ėjo tiksliai pagal planą. Už nakvynę ir valgį apsimokėdavo knygomis. Nebetoli ir slėptuvė. Iki jos vyrai ėjo ramiai, išskyrus vieną nuotykį. Jie žinojo, kad pakeliui yra žandarų patikrinimo punktas. Norint praeiti, reikia žinoti slaptažodį, kuris kasdien keičiasi.

- Reikia sugauti "liežuvį", - pasiūlė Jonas.

Kaip tik netoliese sušmėžavo žandaras. Netrukus jis jau

gulėjo surištas. Tada Jonas pasilenkęs tarė:

- Slaptažodį!

Kareivis iš karto pasakė. Knygnešiai patraukė toliau, palikę žandarą patį gelbėtis. Patikrinimo punkte jie pasakė slaptažodį, ir juos praleido.

Pagaliau jie pasiekė slėptuvę. Pasigirdo sargybinio balsas:

- Stot! Kas eina?

- Laisvė.

- Tai čia tu, Jonai! Ačiū Dievui, manėm, jog tu jau seniai nebegyvas.

- Taip dar nebuvo, kad laisvė žūtų. Aš ir mano draugai galime žūti, bet mus pakeis kiti. O laisvė niekuomet nežus!

Karolis Radvila

Vilnius, A. Vienuolio vid. mokykla.

Ką širdelėje slepi?

Knygnešy, knygnešy,

Ką kuprinėje neši?

Ką širdelėje slepi?

Aš kuprinėje nešu

Visą maišą knygų!

O širdelėje slepiu -

kaip Tėvynę myliu.

Rusnė Butkutė

Kaunas

Atėjo ilgai laukta žiema,
Baltai nudažė langus,
Ir minkštu snaigių patalu
Ji papuošė mūs žemę.

Daug sukaustė dėdė Šaltis
Upių, jūrų, vandenų...
Tad vaikučiai čiuožinėja
Jo padirbtu ledeliu.

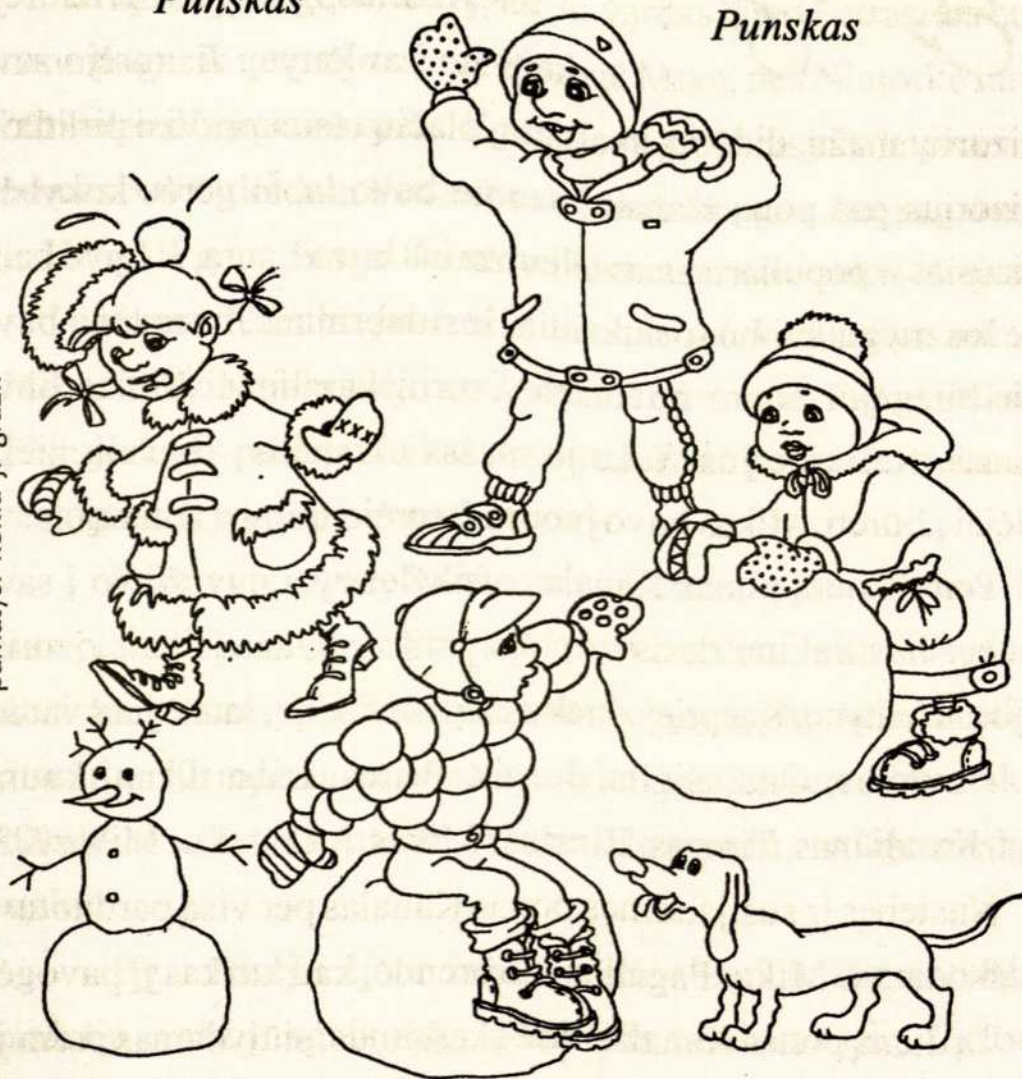
Jau snaigės krinta –
Štai žemė balta.
Per kaimą atbėga
Linksmoji žiema.

Iš debesų byra sniegas
Ant namų ir laukų,
O vaikai džiaugias, šypsos, -
Jie nebijo pūgų.

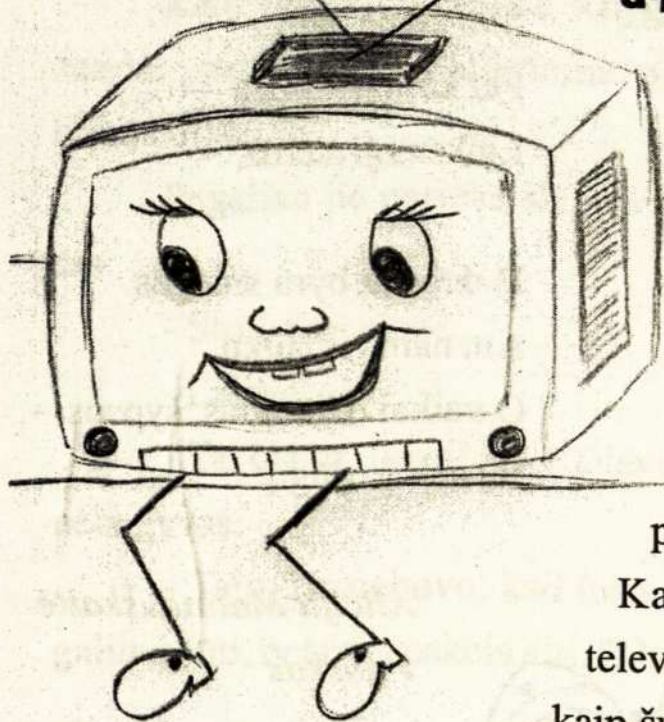
Cilė Bendorytė
Punksas

Alicija Malinauskaitė
Punksas

Dideli ir suaugę sako, kad žiema neturi spalvų. O tu pabandyk nuspalvinti ir pamatysi kokia ji graži.

PONAS KANALAS IR DINGĘS TELEVIZORIUS

Praėjusį penktadienį, kaip visada, ponas Kanalas buvo savo televizorių parduotuvėje. Antrą valandą jis su savo televizoriais išėjo pasivaikščioti. Matote, ponas Kanalas taip mylėjo savo televizorius, kad juos prižiūrėjo kaip šunį ar katytę. Jis turėjo savo televizorių: mažų, didelių, spalvotų, plačių ir siaurų. Visi pirkdavo televizorius pas poną Kanalą, nes jie buvo labai geros kokybės. Gražiausias ir populiariausias televizorius buvo Laura. Ji buvo balta balta. Jos mygtukai buvo auksiniai ir sidabriniai. Jos antena buvo ilga ir blizgėjo. Laura buvo televizorių karalienė. Mikas buvo mažiausias televizorius. Toks jo mažas ekranėlis – beveik nieko negalėjai įžiūrėti. Mikas buvo juodas ir turėjo trumpą anteną.

Penktadienį ponas Kanalas atsikėlęs rytą nuvažiavo į savo krautuvę. Jis atrakino duris ir nuėjo patikrinti, ar visi televizoriai stovėjo ant lentynų. Kai priėjo kiekvieną televizorių, šaukė juos vardu:

- Luteris, Ona, Sigita, Jurgis, Petras. Laba diena, Laura. Silvija, Karaliūnas, Timpas, Rimas ir Mikas. Mikas, kur Mikas???

Nustebęs ir susijaudinęs ponas Kanalas per visą parduotuvę ėjo, ieškodamas Miko. Pagaliau nusprendė, kad kažkas jį pavogė.

Tą dieną ponas Kanalas rašė skelbimus, siūlydamas premiją tam, kuris suras Miką. Premija būtų vienas, naujas, gražus, didelis

televizorius. Ne tik ponas Kanalas buvo susirūpinęs, bet ir visi kiti televizoriai. Jie bandė prisiminti, ar Mikas dar sėdėjo ant lentynos, kai visi atsibudo. Timpas, kuris buvo Miko brolis, susirūpinęs klausė:

- Ar manote, kad Mikas gal pabėgo ir nebuvo pavogtas?

- Nemanau, - atsakė Ona, kuri žiūrėjo ir domėjosi, kaip ponas Kanalas visus skelbimus dėjo į didelį rudą maišą. Jurgis, kuris irgi žiūrėjo ką ponas Kanalas darė, mąstė:

- Turbūt pakabins tuos skelbimus miestelyje ir melsis, kad Mikas atsirastų.

Buvo taip: Mikas nuėjo pasižiūrėti pro langą. Jis manė, kad pamatė kokį nors gyvūną lauke, tai išėjo pasižiūrėti. Kai atidarė duris, čiupt ir kažkas jį pagriebė. Jį įmetė į maišą ir nubėgo.

Miką pavogė senas vyras. Jo vardas buvo Petras. Jis buvo neturtingas ir neturėjo namų. Pavogė Miką, nes Niujorke turėjo būti televizorių konkursas. Žmogus su gražiausiu televizoriumi laimės 5,000 dolerių. Petras buvo geras žmogus, bet pagalvojo, gal lengvai gaus pinigų. Jis sėdo į lėktuvą ir nuskrido į Niujorką.

Ponas Kanalas jau trečią dieną laukė, kad kažkas surastų Miką. Televizoriai sėdėjo ant lentynos nusimineję. Petras atskrido į Niujorką ir pasiėmė taksi. Jis nusprendė pernaktuoti sename restorane, kuris jau buvo uždarytas.

Kitą rytą vyko konkursas. Petras, neturėdamas kur nusiprausti, panaudojo prausyklą krautuvėje. Veidą nusiplovė, nusiskuto ūsus ir plaukus susišukavo. tą rytą gatvės buvo pilnos žmonių. Kampiniame pastate vyko konkursas. Ten reikėjo užpildyti anketas ir pastatyti savo televizorių ant ilgo medinio stalo.

Ilgai teisėjai ėjo ir žiūrėjo į televizorius. Buvo visokių: didelių, mažų, spalvotų, apvalių ir keturkampių. Žmonės nekantriai laukė. Kas laimės? Pagaliau teisėjai nusprendė. Vienas

teisėjas pradėjo garsiai kalbėti:

- Gražiausias, geriausias ir įdomiausias televizorius yra šitas!

Jis pirštu parodė į Miką. Tuomet ponas Kanalas, neturėdamas ką veikti atsisėdo ir įjungė televizorių. Pamatė Miką ir suriko:

- Va, kažkas pavogė mano televizorių dėl pinigų!!!

Jis tuojuo nuskrido į Niujorką. Įžengė į pastatą ir išaiškino viską.

Ponas Kanalas gavo Miką atgal ir 5,000 dolerių premiją.

Nida Masiulytė,

Maironio lit. mokykla Lemonte

Stebuklingas Vanduo

Seniai seniai,
už jūrų marių, tarp
klonių ir miškų,
gražioje šalyje –
Lietuvoje – gyveno

trys seserys. Jauniausioji buvo vardu Onutė. Ji buvo darbščiausia ir rūpestingiausia. Seserų tėvai buvo mirę. Vyresniosios, būdamos tinginėmis, Onutę išnaudojo ir jai visus darbus liepė dirbti.

Vieną gražią dieną Onutė lauکه karves melžė ir kažkas sugriaudė, sudundėjo, sužaubavo, dangus užtemo ir ant tvoros atsirado didelis juodas varnas. Jis buvo išdidus, juodomis blizgančiomis plunksnomis ir skaisčiai žibančiomis juodomis akimis. Griausmas buvo toks didelis, kad net tos tinginėlės seserys iš trobos išbėgo.

- Jūs visos trys, bet po vieną turite keliauti į užkerėtąjį mišką už kalnų ir upių, ir atnešti vandens iš stebuklingojo šaltinio, - tarė varnas.

- O kodėl mes į tokią kelionę turime vykti?, - paklausė vyriausioji sesuo.

- Kelionė jums užtruks devynias dienas ir devynias naktis. Jeigu po devynių dienų pirmoji nesugrįš, teks eiti kitai, o po jos trečiai. Atneškit man to vandens ir aš jus labai dosniai apdovanosiu, - toliau kalbėjo varnas.

Seserys išgirdę apie dovanas ir turtus vos nesusimušė kuri keliaus pirma. Jos daug turtų neturėjo, bet buvo labai gobšios ir viena kitai niekaip nenusileisdavo. Onutė tarp jų niekad nesikišdavo, ji buvo visai nepageidaujama. Onutė tik buvo reikalinga vilnas suverpti, gyvulius pašerti, linus sukulti

ir seserų norus išpildyti.

Po ilgų ginčų buvo nutarta, kad vyriausioji sesuo keliaus pirma. Jei ji negrįš po devynių parų, keliaus vidurinioji, o po jos Onutė.

Praėjo devynios dienos ir naktys, o sesers dar vis nėra. Iškeliavo kita. Onutė laukė, laukė jos grįžtant, bet niekaip nesulaukė. Po devynių parų, Onutė pati susiruošė į kelionę. Užvėrė tvarto duris, užrakino trobą, į maišelį įsidėjo sūrio, duonos riekele, šviežio pieno ir išvyko.

Onutė ėjo per mėlynus linų laukus, brido per sraunius upelius, bėgo per žalius miškus pilnus voverėčių, žvirblių ir vabaliukų, ir mynė per žalias minkštas samanas.

Trečią dieną Onutė pasiekė šaltinį. Ji atsigaivino šaltu, gardžiu vandenėliu ir pailsėjo prie pušelės. Aplink šaltinį buvo neapsakomai gražu. Vanduo buvo toks skaistus, lyg krištolinis. Aplink buvo tikras margumynas, buvo priaugę visokių gėlyčių. Čiulbėjo paukšteliai, po medžius striksėjo voverytės. Kažkur kažkas subrazdėjo ir pro medžių

šakas nedrąsiai galvą iškišo stirna. iš krūmų išsoko pilkas pūkuotas kiškutis. Buvo taip gražu, taip marga, kad Onutei net galva susisuko. Kažkur pasislėpęs tarp medžio šakų ir lapų tupėjo juodasis varnas.

Onutė prisėmė puodynę vandens ir iškeliauvo namo. Visą kelią atgal varnas skrido paskui mergaitę, bet ji jo nematė.

Eidama keliu sutiko seną seną senelį. Senelio akys buvo ryškiai mėlynos, jis turėjo ilgą žilą barzdą. Senelis Onutės paprašė vandens. Onutė pasimetė, tie visi turtai jai labai praverstų, bet širdis neleido vargšo, alkano senelio palikti vieno miške. Mergaitė jam atidavė sūrį ir stebuklingąjį vandenėlį.

Tuo pačiu Onutė jo paklausė ar nematęs jos seserų.

- Mačiau, bet jos elgėsi lyg manęs nepastebėtų, - atsakė senelis.

Onutė nusprendė, kad jai jau metas keliauti namo. Vandens jau nebeturėjo, tad jai reikės dar daugiau dirbti. Senelis po truputį gurkšnojo vandenį. Su paskutiniu lašu kažkas sudundėjo, subildėjo, dangus atsivėrė, žaibas trenkė ir senelio vietoje stovėjo jaunas gražus princas. Varnas nusileido ant jo pečių.

- Ačiū tau, tu mane išlaisvinai iš raganos burtų. Dabar aš būsiu laisvas, tad tave kviečiu į savo pilį. Ir norėčiau, kad taptum mano žmona.

Išaiškėjo, kad varnas buvo princo draugas ir padėjėjas. Vieną dieną jis skrido per laukus ir priskrido seserų trobą, nusprendė, kad jos galės išlaisvinti prinčą. Vyresniosios seserys jam nepadėjo, tad varnas jas pavertė į žiurkes.

Kai jie nukeliavo į pilią, buvo iškelta didelė puota. Visi laimingai ir gražiai gyveno. Net ir Onutės seserys gyveno pilyje. Kadangi jos buvo žiurkės, lakstė po rūsius ir amžinai jas gaudė pilies katytės.

Onutė buvo apdovanota už gerą širdį, o jos seserys nubaustos už gobšumą.

Eglė Petraitytė, 8 sk.

Kristijono Donelaičio lituan. mokykla

Washington, D.C.

Daug pasaulio įdomybių
Nori sužinot vaikai,
Jas visas Žiniukas žino
Ir užrašo tau tiktai.
Nori būti Žiniuku,
Tai skaityki iš pradžių...

AR ŽINAI?

Vasario mėnesį Italijoje prasideda karnavalas. Ypač jis išpūdingas Venecijoje. Kaukės, margaspalviai kostiumai! Kepami karnavaliniai saldumynai, vadinami budžija. Tie saldumynai truputį primena mūsų žagarėlius. Visą mėnesį parduotuvėse smagūs vaikinai ir merginos dalija vaikams dūdeles, kepurėles, balionėlius. Vyksta loterijos.

Smagu. Gal net pavydu? Bet ateis Velykos, kiaušinių vaikai nemargins. Taip, kaip mes, margučių neridinės. Ten Velykų kiaušiniai tik šokoladiniai, įvynioti į spalvotus popierėlius.

Išpūdingas
piramidės statė ne
tik egiptiečiai.
Pilnos paslapčių
piramidės dunkso ir
dabartinės
Meksikos
teritorijoje bei
kitose Pietų
Amerikos šalyse.

Ežys

Visi pažįsta šį taikiai pūškuojantį adatų kamuoliuką. Vaikščiodamas ežys spygliukus priglaudžia, o pajutęs pavojų atstato į visas puses, pridengdamas minkštą pilvelį, galvą.

Dieną ežiai tūno pasislėpę tamsiame ramiame kampelyje, lapų krūvoje, patvoryje, po išvirtusiu medžiu. Tokią vietą jis pasirenka ir žiemos miegui.

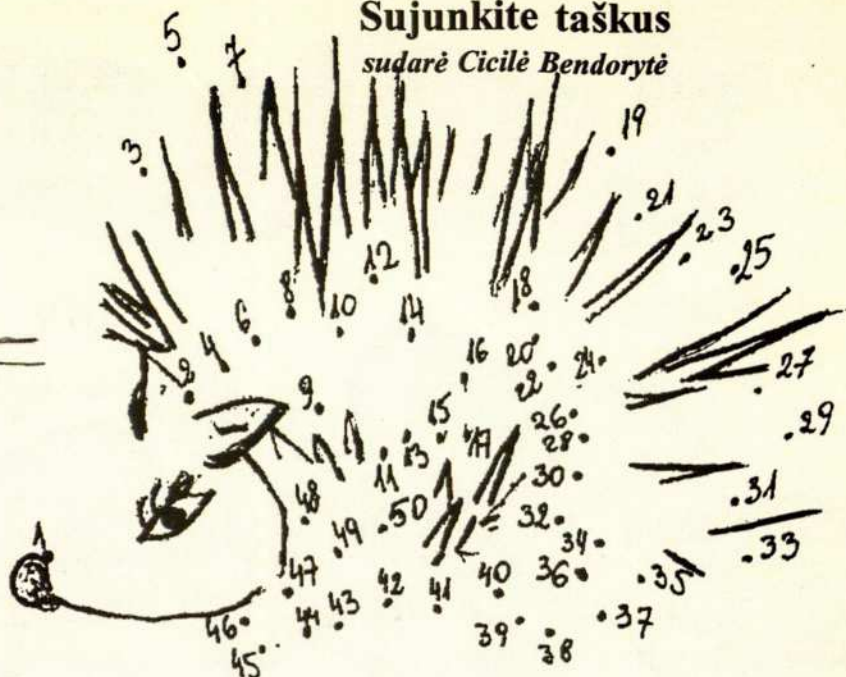
Naktį ežys atkunta: bėgioja šen bei ten, ieško visokių smulkių padarėlių. Jam patinka vabalai, sliekai, pelės, varlės, driežai, net gyvatės. Gyvačių nuodai ežio neveikia, be to jį saugo aštrūs dygliai.

vieną ar du kartus per metus ežienė atsiveda keturis – dešimt vaikučių. Pirmomis dienomis mama nė akimirkai neatsitraukia nuo ežiukų. Maitina juos gardžiu pieneliu. O ežiukai tikri padūkėliai. Dar akli ir kurti, o jau žaidžia, “boksuoja” vienas su kitu. Mama ežiukams nekliudo. Taip mankštindamiesi mažyliai stiprėja. Per du mėnesius jie užauga dideli, ir patys gali apsiginti nuo priešų. Didžiausi ežių priešai yra lapės, dideli plėšrieji paukščiai, ypač naktį medžiojant didysis apuokas. Prie žmogaus šis meilus padarėlis greitai pripranta ir nebesisuka į kamuoliuką paimtas į rankas. Galima įpratinti ežį ateiti lakti pieno. Ežiai mėgsta lankytis soduose, kur ateina skanauti nukritusių vaisių.

Naudinga turėti tokį kaimyną – jis sunaikina daugybę kenkėjų.

Sujunkite taškus
sudarė Cicilė Bendorytė

Surask 15 skirtumų

ATPAŽINK eilėraštuke po lapais pasislėpusias raides, sudėliok iš jų žodį
(raidės slepiasi nebūtinai reikiama tvarka) ir sužinosi, nuo kokio medžio šitiek
daug lapų nukrito.

RENTA LAPAI LIENAS, DU...
SU KAIČIUOT NEB GALIU.
PRI LIJUOČIAU NT ŠAKŲ,
TI K D NUŽTEKS K IJŲ

Lithuanian Educational Council of the USA
8812 W. 103 rd. St., Palos Hills, IL. Tel. 708-430-1911